

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2022/1 (Siyasi Parti -İhtar)

Karar Sayısı : 2024/1

Karar Tarihi : 18/1/2024

R.G.Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İHTAR TALEBİNDE BULUNAN: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

İHTAR TALEBİNİN KONUSU: Dayatmasız Yaşam Partisinin Parti Tüzüğü'nün 27., 31. ve geçici 3. maddelerinin 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14., 16. ve 31. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek söz konusu aykırılığın giderilmesi için aynı Kanun'un 104. maddesi uyarınca Dayatmasız Yaşam Partisine ihtar kararı verilmesi talebidir.

I. İLGİLİ TÜZÜK HÜKÜMLERİ

Dayatmasız Yaşam Partisi (Parti) Tüzüğü'nün 27., 31. ve geçici 3. maddeleri şöyledir:

"Yabancı Ülke Yurtdışı Temsilciliği

Madde 27- Yabancı ülke yurtdışı temsilcilikleri: Birleşmiş Milletlerce tanınmış tüm ülkelerin herhangi bir şehrinde, yurtdışı temsilciliği açılması ile yabancı ülke temsilcisinin atanmasına, o ülke danışmanlarının önerdiği kişiler arasından veya resen genel başkanın teklifi üzerine, MYK tarafından karar verilir. Temsilciğin kapatılmasına veya temsilcinin görevden alınarak değiştirilmesine, genel başkanın teklifi üzerine MYK tarafından karar verilir. Temsilciliğin kuruluş ve faaliyetleri ile diğer hususları MYK tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir."

"Madde 31- Parti genel merkez teşkilatı Ankara il merkezinde; il ve ilçe teşkilatları, ilgili il ve ilçe merkezlerinde, yurtdışı temsilcilikleri ise Birleşmiş Milletler tarafından tanınan tüm ülkelerin herhangi bir şehrinde bulunur."

"Geçici Madde 3- Parti Genel Merkez Organlarının İlk Oluşumu; Kurucu genel başkan, kuruluş bildirisinde kurucular tarafından bildirilen kişidir. Kurucular kurulu, kurucular arasından veya kurucu olmayan kişiler arasından yedi kişiden oluşan MYK üyeleri ile yedi kişiden oluşan merkez disiplin kurulu üyelerini seçerler. Kuruluş başvurusunda isimleri olmayan parti merkez kurullarına seçilenlerden üyelik başvuruları alınarak, kurucular kurulunca üyeliklerine karar verilir. Seçilmiş MYK veya merkez disiplin kurulu üyelerinden istifa ile boşalma halinde, yerine istifa eden sayı kadar yeni üye, kurucular kurulunca seçilir. Seçilenler ilgili kurumlara bildirilir."

II. İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının başvurusu ile ekleri, Partinin savunması, Raportör Burak FIRAT tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, ilgili Anayasa ve yasa kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 2820 sayılı Kanun'un 31. maddesinde siyasi partilerin tüzüklerinde belirtilen yerlerde yurt dışı temsilcilikler kurabileceğinin düzenlenmesine rağmen Parti Tüzüğü'nün 27. ve 31. maddelerinde yurt dışı temsilciliklerinin nerelerde kurulacağının açıkça gösterilmediği, Kanun'un 14. maddesinin sekizinci fıkrasında büyük kongre ilk toplantısını yapıncaya kadar bu kongrenin yetkilerinin kurucular kurulu tarafından kullanılacağı ve 16. maddesinin birinci fıkrasında siyasi partilerin büyük kongrece seçilecek merkez organlarının her birinin üye sayısının on beşten az olamayacağının belirtilmesine rağmen Parti Tüzüğü'nün geçici 3.

maddesinde Merkez Yönetim Kurulunun yedi kişiden oluşmasının öngörüldüğü ileri sürülerek söz konusu aykırılıkların giderilmesi için 2820 sayılı Kanun'un 104. maddesi uyarınca Parti hakkında ihtar kararı verilmesini talep etmiştir.

3. Parti 28/3/2022 tarihli savunmasında, bir siyasi partiden özellikle kuruluş aşamasında hangi ülkede ve o ülkenin hangi şehrinde temsilcilik kuracağını belirlemesinin beklenemeyeceğini, 2820 sayılı Kanun'un ülke ve şehir adının sayma yoluyla belirtilmesi şeklinde amir bir hüküm içermediğini, kanun koyucunun siyasi partiler için örgütlenme genişliği sağlamak amacıyla getirdiği hükmün dar yorumlanmaması gerektiğini, Kanun'da kuruluş aşaması ile büyük kongrenin yapıldığı aşamanın ayrı ele alındığını, merkez organlarına büyük kongrece seçilecek en az on beş üye şartının kuruluş aşaması için düzenlenmediğini, kuruluş aşamasındaki üye sayısının parti tüzüklerine bırakıldığını belirterek ihtar isteminin reddine karar verilmesini talep etmiştir.

4. 2820 sayılı Kanun'un 109. maddesinde, bir siyasi partinin kapanmasına büyük kongrece karar verilebileceği ve kapanma kararı alan siyasi partinin tüzelkişiliğinin büyük kongrenin kapanma kararını aldığı tarihte sona ereceği hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 14. maddesinde ise büyük kongrenin ilk toplantısını yapıncaya kadar, bu kongrenin yetkilerinin kurucular kurulu tarafından kullanılacağı düzenlenmiştir.

5. Partinin 30/9/2022 tarihinde yapılan Kurucular Kurulu toplantısında, Partinin kapanmasına karar verildiği ve bu durumun siyasi partiler siciline işlendiği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 14/10/2022 tarihli yazısından anlaşılmıştır.

6. Bu durumda, kapanmasına karar verilen ve böylece hukuki varlığı sona eren Dayatmasız Yaşam Partisine ihtar verilmesi talebinin konusu kalmadığından söz konusu ihtar talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

III. HÜKÜM

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanun'un 104. maddesi uyarınca Dayatmasız Yaşam Partisine ihtar kararı verilmesi talebi hakkında **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA** 18/1/2024 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Esas Sayısı : 2022/1 (Siyasi Parti -İhtar)

Karar Sayısı : 2024/1

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye

Selahaddin MENTEŞ

Üye

Basri BAĞCI

Üye

İrfan FİDAN

Üye

Kenan YAŞAR